

Joensuun kaupungin lausunto Pohjois-Karjalan maakuntaliiton toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2027–2029 ja talousarviosta 2027

KH 05.10.2026 § 330

1674/00.01.06/2026

Pohjois-Karjalan maakuntahallitus pyytää jäsenkuntien lausunnot 28.9.2026 maakuntahallituksen kokouksessa käsitellystä Pohjois-Karjalan maakuntaliiton toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2027–2029 ja talousarviosta 2027.

Lausunnot pyydetään toimittamaan 14.10.2026 mennessä osoitteeseen kirjaamo@pohjois-karjala.fi. Maakuntahallitus käsittelee lopullisen talousarvioehdotuksen 26.10.2026 ja maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittely on 30.11.2026.

Joensuun kaupungin lausunto:

Vuoden 2025 talousarvio oli 150 000 euroa alijäämäinen. Vuoden 2026 talousarvio on laadittu 405 000 euroa alijäämäiseksi tavoitteena osittainen kertyneen ylijäämän purku.

Vuoden 2025 tilinpäätöksen mukainen tulos oli 269 063,26 euroa. Tilikauden tulos oli siten 419 063,26 euroa talousarviossa arvioitua parempi. Tilikauden yli-/alijäämäksi muodostui -69 955,23 euroa tulevaisuusrahaston liittyvien tuloksenkäsittelyerien (-339 018,49 euroa) jälkeen. Tulevaisuusrahaston kirjaustapaa muutettiin, mikä heikensi vuoden 2025 tilikauden yli-/alijäämää. Vuoden 2025 lopussa maakuntaliiton taseessa oli edellisten tilikausien ylijäämää 1,39 milj. euroa. Lisäksi tulevaisuusrahaston osuus omassa pääomassa on 0,80 milj. euroa.

Maakuntaliiton talousarviovalmistelussa on esitetty, että jäsenmaksut palautetaan tasapainoisen talousarvion edellyttämälle tasolle vuodesta 2027 lukien. Tämä merkitsee käytännössä, että maakuntaliiton talousarvio ja -suunnitelmakausien tavoite on 0-tulos.

Talousarvioesityksen mukaan vuoden 2027 talousarvion jäsenkunnilta maksuosuuksina kerättävät toimintatuotot ovat 4,177 milj. euroa, mikä on 0,522 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2026. Aiemmin vuosien 2026-2028 taloussuunnitelmassa vuoden 2027 osuudeksi arvioitiin 3,892 milj. euroa, joten maksuosuus on kasvanut selvästi aiemmin arvioidusta. Taloussuunnitelman vuoden 2027 luvussa oli huomioitu jäsenmaksujen palauttaminen tasapainoisen talousarvion edellyttämälle tasolle.

Jäsenkuntien maksuosuuksista esitetään kohdennettavaksi 675 000 euroa Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahastoon käytettäväksi hankerahoituksiin. Aiempien vuosien käyttämättä jäänyttä varausta on kirjattu taseeseen yhteensä 799 421,30 euroa.

Jäsenkuntien maksuosuudet peritään perussopimuksen mukaisesti kuntien verotulotietojen suhteessa. Laskelmissa on käytettävissä vuoden 2024 verotiedot, jotka tarkistetaan vuoden 2025 verotiedoilla verotuksen valmistumisen jälkeen. Joensuun ennakkollinen maksuosuus vuodelle 2027 olisi 1 997 949 euroa (47,8 % kuntien yhteenlasketuista maksuosuuksista). Vuonna 2026 maksuosuudet ovat 1 758 352 euroa, joten kaupungin maksuosuus kasvaisi ennakkotiedon mukaan 239 597 euroa (+13,6 %).

Kaupunginvaltuuston 17.6.2024 hyväksymät talouden sopeutuksen linjaukset sisältävät tavoitteen myös maakuntaliiton jäsenmaksun tasoa koskien. Tavoitteena on ollut, että maakuntaliiton jäsenmaksun taso alenee pysyvästi 200 000 euroa vuoteen 2024 nähden. Tavoite vastasi kaupungin käyttötalouteen kokonaisuutena kohdistunutta sopeutustarvetta (noin 10 %). Kaupungin maksuosuudet olivat vuonna 2024 1 972 000 euroa. Kasvu vuodesta 2024 vuoden 2027 esitykseen on maltillinen, mutta talouden sopeutusohjelmassa asetettu tavoite ei toteudu. Esitys jää tavoitteesta, vaikka tarkastelussa huomioitaisiin kustannustason nousu.

Huomioiden kuntatalouden kireys ja kaupunginvaltuuston asettama talouden sopeutuksen tavoite, tulisi jäsenmaksujen taso olla nyt esitettyä pienempi. Jäsenmaksujen tasoa arvioitaessa on huomioitava, että Pohjois-Karjalan maakuntaliitolle maksettavien jäsenmaksujen taso on korkea verrattaessa muiden maakuntaliittojen jäsenmaksujen taso (vertailu €/asukas). Lisäksi on huomattavaa, että maakuntaliiton kokoaman vertailun mukaan varsinaiseen toimintaan kohdistuu 60 % Pohjois-Karjalan maakuntaliiton rahoituksesta. Noin 40 % on muuta, ei lakisääteistä, toimintaa. Sopeutustoimenpiteitä on perusteltua kohdentaa erityisesti tähän muuhun toimintaan. Myös tulevaisuusrahastoon kohdennettavaa osuutta olisi perusteltua tarkastella huomioiden kuntien vaikea tilanne sekä aiemmilta vuosilta käyttämättä jäänyt osuus (0,8 milj. euroa).

Kunnat ovat lähtökohtaisesti varautuneet tuleville vuosille maakuntaliiton voimassa olevan talousarvion ja -suunnitelman mukaisesti. Siten taloussuunnitelmassa vuodelle 2027 arvioitu jäsenmaksujen taso 3,892 milj. euroa olisi edelleen perusteltu lähtökohta, johon ensi vuoden maksuosuudet tulisi mitoittaa.

Lausuntoon liittyvät asiakirjat ovat oheismateriaalina.

Valmistelija: talousjohtaja

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

antaa yllä olevan lausunnon Pohjois-Karjalan maakuntaliiton toiminta ja taloussuunnitelmasta 2027–2029 ja talousarviosta 2027.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Talousjohtaja Satu Huikuri oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.